

Cuprins

Scurta viață fericită a lui Francis Macomber	5
Capitala lumii	41
Zăpezile de pe Kilimanjaro	56
Bătrînul de lângă pod	84
Acolo, în Michigan	87
Pe chei la Smirna	93
Capitolul 1. Rezervația indiană	99
Capitolul 2. Doctorul și soția doctorului	107
Capitolul 3. Sfârșitul a ceva	115
Capitolul 4. Furtuna de trei zile	123
Capitolul 5. Campionul	137
Capitolul 6. O poveste foarte scurtă	149
Capitolul 7. Soldatul s-a întors acasă	153
Capitolul 8. Revoluționarul	165
Capitolul 9. Domnul și doamna Elliot	169
Capitolul 10. O pisică în ploaie	175
Capitolul 11. În afara sezonului	181
Capitolul 12. O excursie pe schiuri	191
Capitolul 12. Bătrînul meu	199
Capitolul 14. Rîul mare cu două brațe. Partea întâi	217
Capitolul 15. Rîul mare cu două brațe. Partea a doua	229
Expulzatul. Neînfrînții	243
În străinătate	275
Munții ca niște elefanți albi	282
Ucigașii	288
<i>Che ti dice la patria ?</i>	299

Cincizeci de bătrine	310
Un simplu interogatoriu	337
Zece indieni	341
Un canar pentru cineva	347
O idilă alpină	353
O cursă de urmărire	360
Astăzi e vineri	366
Poveste banală	370
Și acum mă întind	373
După furtună	382
Un loc curat și bine luminat	389
Lumina lumii	395
Dumnezeu să vă aibă-n pază, domnilor	403
Transformarea	409
Cum n-o să fii nicicând	414
Mama unei dive	428
Un cititor ne scrie	433
Omagiu Elveției	435
O așteptare de-o zi	449
O istorie naturală a morților	453
Vinul din Wyoming	464
Jucătorul, călugărița și radioul	482
Tați și fii	502

ERNEST HEMINGWAY

ZĂPEZILE DE PE KILIMANJARO ȘI ALTE POVESTIRI

Traducere din limba engleză
și note de Ionuț Chiva

POLIROM
2014

Nick știa că pînă să termine de mîncat aveau să fie plini de viață, ca de obicei. Fără roua din iarbă i-ar fi luat o zi întreagă ca să umple o sticlă de cosăși și unde mai pui că pe mulți i-ar fi strivit încercînd să-i prindă cu pălăria. Se spălă pe mîini în rîu. Vecinătatea rîului îi spori nerăbdarea. Apoi se duse la cort. Cosășii începuseră deja să sară prin iarbă. Cei din sticlă săreau îngrămădiți. Nick folosi o creangă de pin drept capac. Acoperea gura sticlei destul cît să nu poată sări și le lăsa destul aer. Rostogolise bușteanul înapoi cum era și de acum știa că acolo va găsi cosăși în fiecare dimineață.

Sprijini sticla plină de trunchiul unui pin. Amestecă repede niște făină de hrișcă cu apă și continuă apoi să le amestece încet, o cană de făină, una de apă. Luă o mină de cafea și-o aruncă-n apă, apoi scoase un cocoloș de untură dintr-o cană și o întinse într-o tigaie mică, fierbinte. Cînd tigaia începu să fumege turnă încetîșor amestecul de făină. Se întinse ca lava, untura improșcînd în jur. Clătita începu să se întărească pe la margini, apoi se făcu maronie și apoi crocantă. Suprafața bolborosi pînă deveni poroasă. Nick băgă o așchie curată de pin sub clătita. Scutură puțin tigaia și clătita începu să se desprindă. „N-o să încerc s-o întorc cu tigaia“, se gîndi. Băgă așchia pe sub toată clătita și o întoarse. Sfirîia.

După ce se rumeni, Nick unse din nou tigaia. Folosi tot amestecul care-i mai rămăsese. Mai făcu o clătita mare și una mai mică.

Mincă o clătita mare și o clătita mai mică cu gem de mere. O unse și pe a treia cu gem, o îndoi de două ori, o înfășură în hîrtie cerată și o băgă în buzunarul de la cămașă. Apoi puse înapoi în sac borcanul cu gem de mere și tăie pîine pentru două sendvișuri.

Găsi o ceapă mare în sac. O tăie în două și o decoji. Apoi tăie o jumătate în felii și făcu sendvișuri cu ceapă. Le înfășură în hîrtia cerată și le băgă în celălalt buzunar al cămășii sale kaki. Întoarse tigaia cu fundul în sus pe grătar, își bău cafeaua îndulcită, de un maro-gălbui de la

laptele condensat, apoi curăță în jurul cortului. Campase bine.

Își scoase lanseta pentru muște din cutie, o montă și băgă cutia înapoi în cort. Montă mulineta și trase firul. Cît îl desfășura trebuia să-l țină cu ambele mâini întinse, altfel se-nfășura la loc de la sine. Era gută grea, dublă. Cu mult timp în urmă, dăduse opt dolari pe ea. Era așa de grea ca să cadă cu putere în apă după ce o ridikai în aer, putînd astfel să arunci departe momeala fără prea mare efort. Nick deschise cutia din aluminiu în care-și ținea firele. Firele erau înfășurate în tampoane de flanelă jilave. Udase tampoanele la cișmeaua din St. Ignace. Firele se înmuiaseră, iar Nick desfăcu unul și îl legă cu un nod de firul pentru momeală. Apoi prinse un cîrlig la capăt. Era un cîrlig mic, foarte subțire și elastic.

Îl scosese din caseta cu cîrlige, ținîndu-și lanseta în poală. Încercă nodurile și zvicul lansetei trăgînd de fir. Se simțea bine făcînd asta. Fu atent să nu se-nțepe cu cîrligul.

O porni spre rîu cu undița-n mîină și cu sticla cu cosași atîrnîndu-i de gît, legată cu o fișie de pinză. Minciogul era agățat de curea. De umăr îi atîrna un sac legat la ambele capete, care i se lovea de picior.

Nick se simțea ciudat și împlinit profesional cu tot echipamentul ăsta atîrnînd pe el. Sticla cu cosași i se legăna pe piept. Pachetele cu mîncare și caseta cu momeli îl împungeau în piept prin buzunarele cămășii.

Intră-n rîu. Simți un șoc. Pantalonii i se lipiră de picioare. Pipăi fundul apei cu picioarele. Apa îi provocă un șoc rece.

Picioarele îi erau supte de curentul care gonea. Apa îi trecea de genunchi în locul prin care intrase. Simțea cum îl duce curentul. Nisipul îi intra-n ghețe. Privi virtejurile care se creaseră în jurul fiecărui picior și deschise capacul sticlei cu cosași.

Primul cosaș sări direct în apă. Virtejul de lingă piciorul lui Nick îl trase la fund și apoi reapăru la suprafață

puțin mai jos. Plutea repede, dînd din piciorușe. Apoi se pierdu într-un cerc care apăru și dispăru rapid de pe suprafața apei. Îl prinsese un păstrăv.

Un alt cosaș își scoase capul din sticlă. Antenele îi tremurau. Își scoase picioarele din față pe buza sticlei, gata să sară. Nick îl apucă de cap și-l ținu în aer cît îi băgă cîrligul sub bărbie, apoi prin torace, pînă-n ultimele segmente ale abdomenului. Cosașul se agăță de cîrlig cu picioarele din față, stropindu-l cu o zeamă ca de tutun mestecat. Nick îl aruncă în apă.

Ținînd lanseta cu mîna dreaptă, dădu firul împotriva curentului. Dădu drumul mulinetei cu mîna stîngă și o lăsă să se-nvîrtă liberă. Vedea cosașul, purtat de valurile mici. La un moment dat dispăru.

Văzu firul smucindu-se. Nick trase. Era prima pradă. Potrivind lanseta, care acum nu mai era inertă, de-a curmezișul rîului, începu să mulineze înapoi cu stînga. Lanseta se tot îndoia, smucind din cauza păstrăvului care trăgea împotriva curentului. Nick știa deja că e unul mic. Ridică lanseta-n sus, vertical. Lanseta se îndoii.

Văzu păstrăvul în apă, smucindu-se cu tot trupul împotriva tangentei flexibile pe care firul o făcea cu apa.

Nick apucă firul cu mîna stîngă și trase păstrăvul, care se-mpingea obosit împotriva curentului, afară din apă. Spatele îi era acoperit de modelul acela limpede, apos-nisipiu, lucind în soare. Ținînd undița sub braț, Nick se opri și-și înmuie mîna în apă. Apucă pește care se zbătea cu mîna dreaptă, umezită, în timp ce-i scoase cîrligul din gură, și apoi îi dădu drumul înapoi în apă. Peștele inert fu dus de curent, pînă se opri pe fund, lîngă un bolovan. Nick își băgă mîna pînă la cot în apă ca să-l atingă. Păstrăvul stătea nemișcat împotriva curentului, odihnindu-se pe fundul apei, lîngă bolovan. Cînd Nick îl atinse cu degetele, simțindu-l răcoros și moale sub apă, el dispăru, dispăru ca o umbră, traversînd fundul rîului.

„N-are nimic, era doar obosit”, se gîndi Nick.

Își umezise mîna înainte de a-l atinge, ca să nu distrugă mucusul delicat care-i acoperea pielea. Dacă atingi un

păstrăv cu mina uscată, locul ăla e infectat de o ciupercă albă. Cu ani în urmă, pe cînd pescuia pe riuri aglomerate, fiind înconjurat de tot felul de pescari, Nick tot dădea de păstrăvi morți, imblăniți parcă din cauza ciupercii, purtați de curent pînă se loveau de vreo piatră sau plutind cu burta-n sus în vreun iaz. Nu-i plăcea să pescuiască cu alții. Dacă nu erau de felul lui, îi stricau tot cheful.

Se-mpletici în josul râului, cu apa trecîndu-i acum de genunchi, trecînd prin cei cincizeci de metri de apă mică ce se forma dincolo de buștenii așezați de-a curmezișul râului. Nu-și pusese altă momeală în cîrligul pe care-l acum ținea cu o mîină, în timp ce mergea clătîindu-se. Era sigur că ar fi putut prinde păstrăvi mici în apa mică, dar n-avea ce face cu ei. N-o să găsească nici un pește mare în apă mică la ora asta.

Acum apa îi urca pe picioare repede și rece. În față i se ivea apa lină de lingă barajul din bușteni. Lină și întunecată; în stînga avea partea mai joasă a pajiștii și în dreapta era mlaștina.

Nick se sprijini împotriva curentului și mai scoase-un cosaș. Îl înfipse în cîrlig și-l lovi ușor, ca să-i poarte noroc. Apoi mulină cîțiva metri de fir și aruncă momeala în apa repede. Pluti sub apă, spre bușteni, și apoi greutatea firului îl scoase la suprafață. Ținea lanseta în mîna dreaptă, dînd firul printre degete.

Simți o smucitură puternică. Trase și lanseta prinse viață, se mișcă periculos, se îndoi la maximum și firul se-ntinse, ieși din apă, se-ntinse și mai tare și smucitura se transformă într-o tracțiune continuă, puternică și periculoasă. Nick simți că firul s-ar fi rupt dacă mai trăgea, așa că-i dădu drumul.

Mulineta scoase un scîrțit mecanic în timp ce firul se desfășura în goană. Prea repede. Nu-l mai putea stăpîni și firul se tot desfășura, lăsînd să se vadă roata mulinetei, tot mai goală.

În timp ce roata se vedea tot mai mult, inima îi stătu în loc și, sprijinindu-se împotriva curentului care i se

urca înghețat pe coapse, Nick își băgă degetul mare de la mîna stîngă în mulinetă ca s-o oprească. Era o senzație ciudată.

Cum apăsa, firul se întinse brusc și, dincolo de bușteni, un păstrăv uriaș făcu un salt înalt. În timpul saltului, Nick inclină virful lansetei. Dar simți totul cînd aplecă lanseta ca să slăbească presiunea, simți că încordarea era prea mare, presiunea prea tare. Și, desigur, firul se rupsesse. N-aveai cum să confunzi acea senzație, cînd toată acea întindere elastică părăsește firul care devine pentru o clipă tare și rigid. Apoi se înmuie.

Cu gura uscată și sufletul la pămînt, dezamăgit, Nick trase firul înapoi. Nu mai văzuse niciodată un păstrăv atît de mare. Avea o greutate aparte, o putere imposibil de controlat și apoi, atunci cînd sărise, văzuse cum era făcut. Era cît un somon.

Îi tremura mîna. Mulină încet. Agitația îl copleșise. Avea o vagă amețelă, ca și cum ar fi avut nevoie să se așeze undeva.

Firul se rupsesse lingă cîrlig. Și-l imagină pe păstrăv undeva pe fundul apei, nemișcat pe pietriș, în adînc, departe de lumină, sub bușteni, cu un cîrlig înfipt în falcă. Știa că dinții păstrăvilor pot tăia suprafața cîrligului. Cîrligul o să se facă una cu falca. Ar fi putut paria că peștele-i furios acum. Orice animal de mărimea asta s-ar infuria. „Asta chiar e-a fost un păstrăv”, se gîndi. „Cîrligul îi intrase bine. Se prinsese tare de el, tare ca piatra. Și parecă era chiar o piatră, păstrăvul, înainte să-nceapă să se zbată. Doamne, asta chiar că era mare. Era mai mare decît orice păstrăv despre care am auzit vreodată.”

Se urcă pe pajiște și se așeză acolo, cu apa curgîndu-i de pe pantaloni și din ghetetele scîlciate. Se duse să se așeze pe bușteni. N-avea de gînd să renunțe prea repede la senzațiile care-l încercau.

Își încovrigă degetele în apa din ghetete și-și scoase o țigară. O aprinse și aruncă bățul de chibrit în apa care curgea repede sub bușteni. Un păstrăv mic se repezi la

bățul purtat de apă. Nick începu să ridă. O să stea să-și termine țigara.

Stătea pe bușteni fumînd, se usca la soare, simțea soarele cald pe spate, apele lipsite de adîncime ale riului pătrunzînd în pădure, încolăcindu-se în pădure, lucind în lumină, bolovanii mari neteziți de ape, cedrii și fagii de-a lungul malurilor, buștenii încălziți de soare, netezi, fără coajă, gri – încet-încet, dezamăgirea îl părăsi. Se depărtă ușor, dezamăgirea care îl cuprinsese deodată după toată agitația care-i provocase dureri în umeri. Acum totul era bine. Nick luă lanseta care zăcea pe bușteni și-i prinse un cârlig nou, legînd guta strîns.

Puse altă momeală și, luînd undița, se duse spre capătul celălalt al buștenilor, ca să intre pe unde era apa mai mică. Sub bușteni, și imediat după ei, se formase un bazin adînc. Merse pe fișia pietroasă de lingă malul cu mlaștina, pînă ajunse în locul cu apă mică. În stînga sa, unde se termina pajiștea și începea pădurea, văzu un ulm mare, scos din rădăcini. Smuls de vreo furtună, acum zăcea răsturnat în pădure, cu rădăcinile pline de praf și noroi, cu iarba crescînd printre ele, ținînd malul deasupra riului. De unde stătea acum, putea să vadă canalele adînci, ca niște rădăcini, săpate de curent în malul subțire. Fundul era pietros în locul în care stătea acum și mai încolo apăreau bolovanii; acolo unde riul se curba pe după rădăcinile copacului, fundul era mîlos și tot felul de ierburi se legănau în apă.

Nick legăna undița în spate, peste umăr, și apoi în față și firul, curbîndu-se înainte, lăsă coasașul într-unul din canalele dintre ierburi. Un păstrăv se repezi și Nick îl agăță.

Ținînd undița la distanță, în direcția copacului răsturnat, și retrăgîndu-se fișînd prin apă împotriva curentului, Nick trăgea păstrăvul, cu lanseta care se afunda, se indoia, ținută departe de tufele periculoase. Se zbătea, dar era tras întruna, undița se încurca în ierburi în timp ce el se mai smucea sub apă, dar era tras întruna. Apoi